NOORD-BRABANDER.

Quid vetat? Dicere verum HORATIUS.

NUMMER 50. **'s BOSCH.** **ZATURDAG**, 25 **JULIJ** 1829.

Nederlanden.

PROVINCIALE STATEN,

Luik.

PROTEST TEGEN DE CIRCULAIRE VAN DEN MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN, VAN DEN 19 OCTOBER 1828.

De ondergeteekende leden van de staten der provincie Luik, hebben de eer, aan de vergadering het volgende voorstel te doen.

De vergadering in de zitting van heden, bij monde van den heer president, mededeeling ontvangen hebbende van de circulaire van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken van den 19 october 1828, noodigt haren president uit, om aan Z. Exc. te kennen te geven, dat zij de grondbeginselen der gezegde circulaire niet kan aannemen, als welke klaarblijkelijk strijdig zijn met de voorregten der provinciale staten en met de grondwet.

De tegenwoordige verklaring zal in het proces-verbaal geplaatst worden.

De ondergeteekenden verzoeken daarenboven, dat het tegenwoordige voorstel van eene dringende noodzakelijkheid verklaard worde, ingevolge art. 8 van het reglement.

De motieven dezer verklaringen zijn:

Dat de provinciale staten, behalve de administratieve en politieke magt, welke hun door de grondwet is verleend, overeenkomstig art. 151 en 161 der gezegde wet, het regt van petitie hebben;

Dat zij, met betrekking tot hunne administratieve magt, onder het toezigt en het gezag des Konings geplaatst zijn; dat niet alleen hunne ordonnantien en reglementen, alvorens ten uitvoer te worden gebragt, de goedkeuring des Konings moeten ontvangen hebben (art. 146), maar dat Z. M. de akten der gezegde staten, welke met het algemeen belang mogten strijdig zijn, kan opschorsen en vernietigen (art. 149);

Dat de provinciale staten, met betrekking tot hunne politieke magt, wanneer zij de benoemingen en voorstellingen doen, waarmede zij, als kies-kollegie, belast zijn, alleen van hun geweten afhankelijk zijn;

Dat, wat het regt van petitie betreft, dit mindereene eigenlijk gezegde aan de provinciale staten verleende magt, dan een vermogen van het natuurlijke regt afkomstig is, hetwelk niet alleen door onze grondwet, maar door alle wetgevingen der beschaafde wereld, hoedanig ook de regeringsvorm zijn moge, erkend wordt;

Dat, volgens de woorden van art. 161 der grondwet, het regt van petitie *individueel* toekomt aan elken inwoner des koningrijks, en *kollectief* aan ieder wettig te zamengesteld ligchaam; dat de grondwet, aangaande de provinciale staten in het bijzonder nopens het regt van petitie, eene uitdrukkelijke bepaling, welke aan de opstellers van het rapport, hetwelk de grondwet voorafgaat en aan Z. M. gerigt is, heeft doen zeggen:

« De staten der provincien zullen de uitdrukking hunner behoeften en de wenschen uwer onderdanen aan de voeten van den troon brengen. »

Dat hieruit volgt, dat het niet alleen een regt, maar een dure, in den eed der provinciale staten vervatte pligt is, om aan de regering hunne behoeften en grieven ter kennis te brengen;

Dat het van weinig belang is, of die grieven aan vele provincien gemeen zijn; dat dit motief iederen *inwoner* of ieder wettig zamengesteld ligchaam niet kan beletten de verbetering daarvan te verzoeken; dat eene grieve, om algemeen te zijn, niet te minder eene grieve is, welke stof oplevert tot de uitdrukking van eene behoefte of van eenen wensch;

Dat dit niet is zich inlaten in de algemeene aangelegenheden; dat de uitdrukking van eenen eenvoudigen wensch geene akte van administratie is, geschikt om in iets den gang van de regering tegen te gaan, of in een van derzelver takken verwarring te weeg te brengen;

Dat het zonderling en tegenstrijdig zoude zijn, dat de geringste volksklasse omtrent elk onderwerp, wat dat ook zoude mogen zijn, zoude verzoekschriften mogen indienen en dat die magt aan de provinciale staten zoude ontzegd wezen, die evenwel speciaal belast zijn, om de *behoeften* en de *wenschen* der burgers aan de voeten van den troon te brengen;

Dat uit het voorgaande, en zonder te kort te doen aan eene menigte andere motiven, volgt, dat de ministeriële circulaire van den 19 october 1828 strekt, om eene onwettige inkorting van het bij de grondwet geheilig regt van petitie vast te stellen; dat bij gevolg de provinciale staten van Luik zich daaraan niet kunnen houden, daar zij, door hunnen eed verpligt zijn om alles te doen, hetgeen ingevolge de wet van hun afhangt, om hunne voorregten in de uitvoering der grondwet te handhaven, welke geen gezag kan wijzigen anders dan in den vorm, welke zij zelve heeft voorgeschreven.

Luik, 20 julij 1829. (*get.*) *Graaf* CÉZAR DE MÉAN; *graaf* EUGENIUS DE MÉAN; D'OMALIUS-THIERY; E. DE SAUVAGE; DELEEUW, DE COUNE.

'S HERTOGENBOSCH, *24 july.*

Z. M. heeft, bij besluit van 18 julij 1829, voor deze provincie, de navolgende benoemingen gedaan, als:

Tot wethouder der stad Tilburg, den heer *Dionisius Verbunt.*

Tot burgemeester der gemeente Gilzen en Rijen, den heer *Adrianus Hoevenaers.*

Tot sekretaris der gemeente Stratum, den heer *Johannes Hugo ó Reilly.*

Tot sekretaris der gemeente Gestel en Blaarthem, den heer *Jan Moonen.*

— Tot ridders van den nederlandschen leeuw zijn alhog benoemd de heeren *Agis*, lid der gemeente-kamer van Antwerpen; *van Alberda van Bloemersma*, lid der staten van de provincie Groningen; *Arnoult*, lid van de kommissie van onderwijs, te Namen; *Barbaix*, griffier der provinciale staten van Namen; *van Boetzelaere*, kamerheer van Z. M.; *Bousquet*, lid van de kamer van koophandel, te Amsterdam; *Cirez*, burgemeester van Laeken; *Crommelin*, voorzitter van de kamer van koophandel, te Amsterdam; *de Geer*, griffier van de tweede kamer der staten-generaal; *Copes van Hasselt*, griffier der staten van de provincie Holland; *Kessels*, beeldhouwer te Rome; *van Raden*, distriktkommissaris, te Hulst; *Teissendere Lange*, sekretaris van de kommissie van onderwijs, te Amsterdam; *Voet de Tinlot*, lid van de ridderschap van Luik; *Snollaerts*, direkteur van het enregistrement, te Antwerpen; *Smallenburg*, hoogleeraar te Leyden; *Vitringa*, griffier der staten van de provincie Gelderland; *Page*, pastoor te Limenbrichts. (*Gazette des Pays-Bas.*)

— Z. M. wordt heden te 's Hage verwacht en zal in het laatst der aanstaande week zich naar Amsterdam begeven.

— De graaf *de Celles*, gezant te Rome, wordt in den loop der aanstaande maand te Brussel verwacht.

— Wij vernemen, dat bijna overal in de provincien van dit rijk zware onweders, vergezeld van stortregens, hagelslag en ongelukken hebben plaats gehad. In het noorden en zuiden heeft de oogst veel geleden. Niet minder is het in deze provincie gelegen, vooral in de Meijerij, waar de landerijen voor een groot gedeelte door aanhoudenden regen zijn overstroomd en de oogst is vernield geworden.

Men is zeer beducht voor het overstroomen der polders. Het water staat heden middag ten 12 ure aan de peilschaal 8½ duim onder O.

— Wij vernemen uit Maastricht, dat vele der meest invloedhebbende leden der provinciale staten, te vreden over de gelukkige gevolgen, welke de pogingen der constitutionele associatie van Luik gehad hebben, een besluit hebben genomen, om eene dergelijke in de provincie Limburg daar te stellen.

— Sedert het begin dezer maand heeft de heer *Elout*, minister van de marine en kolonien, zijn ontslag gevraagd en in zeer vereerende bewoordingen gekregen. Z. Exc. heeft echter op zich genomen, om zijne funktien nog eenige weken waar te nemen. De hooge jaren, zegt men en de ziekelijke toestand zijn de oorzaak dezer poging; anderen schrijven dit besluit toe aan de benoeming van den heer luitenant-generaal *van den Bosch*, tot gouverneur van de Oost-Indien, wiens aangenomen stelling ten aanzien der kolonien, Z. Exc. niet goedkeurt; sommigen willen, dat de heer *van der Capellen* de opvolger van den heer *Elout* zijn zal.

— De *Gazette de France*, bevat een uitgebreid artikel over DE GROOTSTE DER PLAGEN, waaruit wij deze merkwaardige en thans zoo zeer van pas komende zinsnede mededeelen:

« Vele, zeer vele plagen verwoesten de wereld: de pest vernielt; de hongersnood verslindt; de tempeesten overstroomen en de aardbevingen verzwelgen; doch al deze vereenigde onheilen zijn niet te vergelijken bij de rampen, onder welke een SLEGT ministerie de natie verplet. Het schijnt, dat God er slechts eenige volken mede drukt, om aan de menschen te bewijzen, dat zij, om kwaad te doen, magtiger zijn dan Hij. »

— Den 20 dezer heeft te Brussel een geweldig onweder plaats gehad. De hagel is in menigte gevallen en de steenen waren van eene buitengewone grootte.

— Men verneemt, dat de plegtige krooning van H. M. de Koningin van Zweden, in het laatst der aanstaande maand augustus zal plaats hebben.

— De Heer *Pierre Simon*, blindgeboren, eerste guitarspeler van den Koning der Nederlanden, heeft van den Keizer van Rusland eenen ring ten geschenke ontvangen, met 64 diamanten omzet.

— De Nederlanders zijn tegenwoordig van alle natien der wereld de grootste handelaren in *koffij*, in het afgeloopen jaar is in ons land voor *drie en vyftig millioen gulden* aan koffij ingevoerd. — De waarde van ingevoerden tabak in 1828, in Nederland, wordt op *vyf millioen gulden* geschat. Ook in dit vak drijft geene andere natie eenen zoo uitgebreiden handel.

Ten einde over de gesteldheid van ons land wel te oordeelen, is het niet goed om hetzelve met andere constitutionele staten van Europa te vergelijken. Men heeft maar al te lang dezen misslag begaan. Eenige jaren geleden, hield men zich aanhoudend en bijna uitsluitend met de aangelegenheden van Frankrijk bezig; men maakte hier eene oppositie uit, zoo wel als daar; het was eene soort van aperij en geen geregeld plan van aanval of verdediging. Eigenlijk was het eerder eene vreemde, dan eene nederlandsche oppositie.

Ons ministerie was over deze oppositie niet zeer bekommerd; naauwelijks verwaardigde hetzelve zich om er acht op te slaan; en het had gelijk. Wat zoude het geschroomd hebben van den kant van lieden, die elkander niet verstonden, die elkander tegenspraken, die onze administratie in de fransche dagbladen bestudeerden, die in het blinde en niet gezamelijk werkten, die den regering, welke zij bestreden, niet kenden, en die niet wisten wat er rondom hen gebeurde?

Men begrijpt derhalve, dat deze oppositie den gang der regering weinig hinderde. Het ministerie ging, gelijk men zegt, zijnen gewonen gang, daar het, zonder iets te vreezen, de gelukkige willekeur in alle takken der administratie bezigde. Zie ook eens, hoe het aantal grieven langzamerhand vermeerderd was; elk oogenblik ontdekte men eenige nieuwe onregtvaardigheid en nieuwe verkrachting der grondwet.

Thans kan men zeggen, dat de nederlandsche natie haren toestand goed begint te beoordeelen, en hare politieke instellingen en de mannen, die de magt in handen hebben, goed te kennen. Thans houdt zij zich met hare huisselijke aangelegenheden bezig; men behoeft slechts de inlandsche dagbladen te lezen, om zich daarvan te overtuigen; hunne kolommen zijn niet meer geheel en al aan buitenlandsche belangen toegewijd; het koningrijk der Nederlanden beslaat in dezelve de eerste en grootste plaats, ja zelfs zeer dikwijls zijn zij hiermede geheel gevuld. De burgers begrijpen, dat zij voor alles Nederlanders zijn moeten, en dat het eene dwaasheid zoo wel als eene zeer gevaarlijke onvoorzigtigheid is zijne eigene zaken te veronachtzamen, om zich met die van een ander te bemoeijen.

Ons ministerie heeft deze verandering niet zonder ongerustheid gezien; en indien hetzelve onze aandacht van de openbare zaken op beuzelingen konde afleiden, zoude het niets beter verlangen. Maar deze onderneming zoude thans zeer bezwaarlijk zijn. Er is geen kanieelpardel, geen walvisch, geen hart van *Gretry*, geene bijeenkomst tot de muzijk, geene aan den monarch opgedragene feesten, welke het nederlandsche volk kunnen doen veranderen en hun verstand bedriegen. Eenmaal van het gewigt eener zaak goed overtuigd zijnde, volhardt hetzelve, ja volhardt het met eene verwonderlijke standvastigheid.

Hetgeen inzonderheid het ministerie ontrust, is de ernstige aandacht, welke de natie thans op de verkiezingen vestigt; er is niets, dat hetzelve meer verontrust en plaagt. Die verkiezingen geschiedden zoo langen tijd in stilte en naar den zin van hunne excellentien. Men benoemde kiezers, raden der regering, provinciale gedeputeerden, en vertegenwoordigers der natie, zonder dat de natie er iets van wist, ja zonder dat zij het voorkomen had zich daarmede te willen bezig houden. Men stelde aan, men zettede af; men zond dezen of genen naar de tweede kamer, en, zoo hij bij geval niet inschikkelijk genoeg was, zond men hem naar zijne haardsteden terug. Dit overkwam de heeren *d'Omalius, de Chokier* en *Collet;* dit poogde men hier (provincie Luik) het laatst voorgaande jaar te doen ten opzigte van eenen der waardigste vertegenwoordigers der natie, den heer *de Gerlache*.

Dan de schoone dagen van kuiperij en willekeur waren voorbij. De middelen bestonden niet meer om de verkiezingen zoo geheel in stilte te regelen, zonder dat het publiek hiervan kennis droeg; het was voor eenen gouverneur of griffier van de provinciale staten niet meer mogelijk, om daarover uitsluitend en in het donker te beslissen. Men heeft bespeurd, dat de aandacht des volks was opgewekt. Men heeft mededingers ontmoet in een strijdperk, waar men te voren den prijs maar voor het halen had; sedert dien tijd heeft men denzelven, met de wapenen in de hand, moeten betwisten, en men zal hem niet altoos behalen.

Moet men zich dan verwonderen, dat eene dergelijke omwenteling de gramschap van het ministerie heeft gaande gemaakt, en dat de *Gazette des Pays-Bas* zich eindelijk luide beklaagt over de *dwingelandy der kransjes?* Men vergeve het hun. Het ministerie, dat zoo lang door middel van kleine kuiperijen, kleine kabalen, beloften en bevelen, de verkiezingen bestuurd heeft, moet niet tevreden zijn, dat verbonden tegen verbonden over-eenstelt en aan hetzelve de overwinning ontneemt.

Indien intusschen het ministerie regtvaardig zijn wil, zoude het wel doen van te zwijgen. Wanneer heeft men zich tegen hetzelve vereenigd? — Toen de maat vol was, toen het ministerie op het punt stond om alles weg te nemen en toen de natie zag, dat men moest werkzaam zijn of zich laten onderdrukken. Het ministerie heeft het gemunt op de burgers, welke zich tegen hetzelve verzetten. Hunne verbonden, zegt het, zijn strijdig *zoo wel met den tekst als met den geest der grondwet.* Maar waarin bestaan dan hunne verbonden? Welke zijn de middelen, die zij in het werk kunnen stellen? Hebben zij plaatsen te vergeven? Hebben zij linten, onderscheidingen, eereteekenen of jaargelden ter hunner beschikking? Hebben zij sommen, welke bij het budjet van den staat zijn goedgekeurd, om de nijverheid aan te moedigen? En wat is de prijs, welke zij voor zich zelve verwachten? Wat mogen zij zich beloven, wanneer zij zoo openlijk de menschen van magt tegenstreven? Moeten zij niet afzien van de voorregten, welke het voorwerp zijn van zoo veel eerzucht en kuiperijen? Moeten zij niet menigvuldige en aanhoudende opofferingen doen?

Gij, heeren ministers! kunt het verderf bezigen, om de dwingelandij uit te oefenen; gij kunt gebruik maken van beloften en bedreigingen? en zoudt gij durven beweren, dat die middelen niet zullen gebezigd worden? De *Gazette* zegt, dat zij niet weet of de regering gepoogd heeft invloed te krijgen op de verkiezingen. In dat geval zijn zij beter overtuigd dan de *Gazette* en wij kunnen haar verzekeren (om slechts één voorbeeld aan te halen), dat men alleen door middel van zeer nadrukkelijke en zeer stellige bevelen van hooger hand het zoo ver gebragt heeft, van eene sterke minderheid tegen de wederinkiezing van den heer *de Brouckere* heeft daargesteld.

Wat de eenvoudige partikuliere personen betreft, deze kunnen door redeneringen en op grond van de openbare meening, weinig op den geest der kiezers uitwerken. Indien zij slagen, mag men gelooven, dat zij de organen der meerderheid geweest zijn, dat zij zekere en talrijke daadzaken, de dierbaarste belangen der natie, tegen de gewone wapenen der magt overstellen.

Het zij den ministers toegestaan, om dezen invloed de *dwingelandy der kransjes* te noemen. Maar het zal zijn onder voorwaarde, dat zij ons veroorloven, om de hunne *dwingelandy van het bederf en van het geweld* te heeten. (*Courr. de la M.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Turkije.

BUCHAREST, 2 *july*.

Op dit oogenblik komt alhier een kourier uit Silistria, afgezonden door den luitenant-generaal *Krassowsky*, aan, welke de tijding heeft overgebragt, dat deze plaats onder de herhaalde aanvallen der Russen geweken is; het turksch garnisoen, hetwelk na eenen hardnekkigen wederstand tot het uiterste gebragt was, heeft zich krijgsvangen gegeven. Hetzelve was 10,000 man sterk, zonder de gewapende inwoners te tellen. Onder dit getal bevinden zich twee pacha's met drie staarten, *Hady-Achmet* en *Serb-Mahmoud* en vele andere officieren, 250 stukken geschut, twee paardenstaarten, meer dan 100 vaandels, de vloot van den Donau en eene groote hoeveelheid oorlogstuigen en levensbehoeften zijn de zegeteekenen dezer overwinning.

Italie.

ROME, 30 *Juny*.

Zie hier den korten inhoud van eene circulaire, door den Paus aan al de patriarchen, primaten, aarts-bisschoppen en bisschoppen geschreven:

De Heilige Vader herinnert, dat het zijn pligt is, niet alleen voor de volken der christenheid maar ook om over hunne herders (*antistites*) te waken, en beveelt minder zijne eerwaardige broeders hunne geheiligde pligten met naauwgezette gestrengheid na te komen, als hij den Heere smeekt, om hunne pogingen te zegenen. Z. H. beweent de talrijke aanvallen tegen den godsdienst, onder den dekmantel van wijsbegeerte gerigt, en de dwaling, welke heeft doen verkondigen, dat men zijne zaligheid in alle godsdiensten konde bekomen. Uit dit beginsel voortgaande, zouden alle geloofsleeringen eene gelijke waarde hebben; en, de dwaling en de waarheid zouden op een en dezelfde lijn geplaatst zijn. Z. H. haalt vervolgens de bepalingen van het concilie van Trente, betrekkelijk de vertaling van den bijbel in de hedendaagsche talen aan; eindelijk, beveelt zij vooral de heiligheid en de leer der onverbreekbaarheid van het sakrament des huwelijks te doen gelden en niet te dulden, dat grondstellingen, die eenigzins inbreuk op de goddelijke wetten maken, zouden verspreid worden.

Oostenrijk.

WEENEN, 12 *july*.

Men heeft het volgende berigt uit het russische leger van Jendschi-Kiöi voor Schumla ontvangen. Hetzelve is van den 21 junij: « De grootvizier, die op den tweeden dag na zijne nederlage,

aan het hoofd van een klein detachement ruiters naar Schumla teruggekeerd was, doet vergeefsche pogingen om weder een leger bijeen te brengen. De vlugtelingen, die het in kleine afdeelingen gelukt is, weder binnen de vesting te komen, zijn nog niet genoegzaam in getal, om de groote breuken in de kaders aan te vullen. — Overigens hebben de meeste soldaten, zoo wel van de geregelde als van de ongeregelde korps, de verstrooijing te baat genomen, om naar huis weder te keeren, zoodat van de 40,000 man welke de groot-vizier bij Pravadie had, naauwelijks 15,000 weder onder hunne vanen gekomen zullen zijn.»

Van den 15.

Volgens berigten uit Smirna, hebben alle konsuls en vice-konsuls van Engeland en Frankrijk in de onderscheidene havens van het turksche rijk last ontvangen, om zich ten spoedigste weder op hunne posten te begeven.

De nederlandsche konsul-generaal te Smyrna, de heer *van Lennep*, had het blokade-dekreet van de grieksche regering, hetwelk hem door den franschen zaakgelaste te Egina op eene officiële wijze toegezonden was, laten bekend maken. Bij de komst van den britschen gezant, den heer *Gordon*, te Smirna, heeft hij den heer *van Lennep* verzocht, aan de engelsche kooplieden dienaangaande het volgende mede te deelen:

«Daar de grieksche regering twee dekreten uitgevaardigd heeft, waarvan het eene, met betrekking tot de blokade der kusten van Attica, Negroponte en Volo, de uitbreiding dezer »blokade tot aan de golf van Kissaros verkondigt, en het ander de »blokade van de kusten van West-Griekenland betreft, zoo wordt »ter kennisse van de engelsche kooplieden dezer stad gebragt, »dat deze blokaden door Groot-Brittanje, in een oogenblik »dat hetzelve gewikkeld is in eene onderhandeling, welke de »pacificatie van Griekenland ten doel heeft, niet alleen niet erkend worden, maar dat ook de stelligste maatregelen door de »opperbevelhebbers van Zr. Ms. vloot in de Middellandsche Zee »zullen genomen worden, om alle stremming van den vrijen »handel der britsche onderdanen, met de eene of andere kust »van gemeld vasteland, voor te komen.

»Het zal onnoodig zijn er bij te voegen, dat de opheffing der »blokade van Candia in deze notificatie mede begrepen is; de »volslagene onwettigheid dezer blokade is inderdaad zonneklaar, »sedert de verbondene mogendheden overeengekomen zijn, dat »in geen geval Candia een gedeelte van den toekomstigen griekschen staat kan uitmaken.»

Duitschland.

Frankfort, 16 *july*.

Volgens de laatste berigten uit Schumla, die men te Konstantinopel had, verzamelde de grootvizier aldaar zoo vele troepen als mogelijk was, en hoopte hij zijn leger op 40,000 man te kunnen brengen, zonder de garnizoenen der vestingen te verzwakken. Het verlies, zoo in manschap als geschut, dat de Turken op den 11 junij geleden hebben, werd door hun zelve als zeer aanmerkelijk opgegeven, en er was dan ook bevel gegeven, om eene aanzienlijke versterking naar den Balkan te doen oprukken. — De turksche vloot was den 22 junij uit de Zwarte Zee nog niet teruggekeerd.

— Aangaande de krijgsverrigtingen van het leger, onder den generaal *Diebitsch*, zijn geene stellige berigten ontvangen. In een berigt uit Bucharest, van 26 junij, wordt gezegd, dat hij zich gereed maakte, om over de Balkan te trekken, en dat de spaartroepen, bestaande uit 30,000 man, onder den generaal *Tolstoi*, bevel hadden ontvangen, om over den Donau te trekken.

Frankrijk.

Parijs, 18 *july*.

Men meldt uit Rome «de pauselijke hooge-school van *St. Lukas*, heeft voor de afdeeling der schilderkunst tot lid aangenomen, den heer *Horace Vernet*, officier van het legioen van eer, lid van het instituut van Frankrijk en direkteur der fransche school te Rome.»

— Een dagblad uit Rome meldt uit Corfu, dat Athenen bij kapitulatie aan de Grieken is overgegaan.

— Uit Munich wordt onder dagteekening van den 10 gemeld, dat de prinses van Beijeren, welke aan den Keizer don *Pedro* verloofd is, niet over Frankrijk naar Rio-Janeiro vertrekken, maar te Ostende ingescheept zal worden.

— Men leest in verscheidene onzer morgenbladen:

«Men verzekert, dat na de zegenpraal van 11 junij, door de russische troepen behaald, Z. M. de Keizer *Nikolaas* alle kabinetten van Europa heeft aangeschreven, om hen wegens deszelfs voornemen gerust te stellen en te verklaren, dat geheel zijn verlangen bestaat in het sluiten van den vrede met Turkije.»

Oosterhout, 20 julij 1829.

Aan den heere Redakteur van den Noord-Brabander.

Mijnheer!

Vergun, bid ik UEd., aan het volgende eene plaats in uw geëerd Dagblad, en geloof, dat ik mij met de hoogste achting noeme

UEd. Dw. Dienaar
F. X. Janssens,
Med. Doctor.

Na eene opschorsing van ruim 14 dagen van alle exercitiën der dienstdoende schutterij hier ter stede, zijn nu genoegzaam alle schutters, na voorafgegane convocatie, op zondag den 19 julij jl., des namiddags om 5 uren op de plaats *den Heuvel* genaamd, vergaderd geweest. In het bijzijn van eene talrijke, over hardnekkige willekeur verontwaardigde menigte, werden aan hen, door een of meerdere luitenants, de geweren gepresenteerd; doch met dat gevolg, dat zij allen, (men zegt een uitgenomen) geweigerd hebben dezelve aan te nemen, eenparigiijk den uitdrukkelijken zin der wet op de schutterijen inroepende, bij de overtuiging, dat de voorwaarde (onder bekentenis zelfs van het gemeentebestuur), om eene dienstdoende schutterij in te rigten, hier te Oosterhout niet bestaat... En wie toch in gansch Nederland, moet deze aanvrage niet billijken? Zouden Oosterhout's ingezenen dan alleen buiten de wet moeten behandeld worden? Wie kan zich boven de wet verheffen? Het gemeentebestuur is op alle adressen, protest- en requesten, en op al het geïnsereerde in den *Noord-Brabander* stom gebleven? Wat wil hetzelve? Dat wij buiten de wet ons aan deszelfs wil onderwerpen? O! al ware hetzelve ook met het gezag van nog meerdere ambten overladen, en met den schijn van verdiensten van alle orders omgeven, dan zal het zich daarin bedriegen!... Met de wet in de hand zal zich steeds de oppositie vermeerderen! Niemand wil zich als vrijwilliger opdoen, niemand wil weder regtelijke lasten, uit eene willekeurige in te voerene schutterij dragen, dan die dezelve willen invoeren.

Invenient tandem cives in lege salutem!

Amsterdam, 13 julij 1829.

Aan den Redakteur!

Toen onze achtingwaardige stadgenoot, de heer baron *van Brienen van de Groote Lindt*, in de eerste kamer zijne godsdienstige gedachten aan den dag legde, herinnerde hij tevens zijne ambtgenooten, hoe onpartijdig hij in der tijd handelde, toen hij in de gelegenheid was om ambten te kunnen vergeven. Het was niet uit hoovaardij of om er zich op te beroemen, dat zijn edele zulks te berde bragt, neen — maar om hen te doen gevoelen, dat zijn godsdienst en zijn geweten hem voorschreven, ook geene brave en regtzinnige protestanten over het hoofd te zien. Ten huidigen dage vindt men hier ter stede nog protestanten, welke verklaren en er zich op beroemen hunne welvaart aan hem verschuldigd te zijn. — Bij roomsch en onroomsch zal zijne nagedachtenis in eeuwige zegening blijven!

Zijn opvolger, de heer *Bilas*, zaliger gedachtenis, dacht er zoo niet over; trouwens, de man was in zijn leven ook niet gepredestineerd om den katholijken met een ambtje, hoe gering ook, te begunstigen, dan, hij is nu ter ziele; dat hij in vrede ruste, is het kwaadste hetgeen wij hem wenschen.

Wat zullen wij nu van onzen tegenwoordigen burgemeester daaromtrent te wachten hebben? Zou hij gemoedelijker dan zijn voorganger wezen? Zou er wel iets gunstiger te wachten zijn van eenen man, welke zich zoo zeer in de tweede kamer heeft doen onderscheiden, aangaande de petitie-teekenaren? Het spreekwoord zegt: *er is niets veranderlyker dan de mensch.* Wij zullen dan slechts hopen, dat zijn edele andere gedachten moge krijgen omtrent zijne katholijke stadgenooten; thans geen lid van de tweede kamer meer zijnde, heeft zijn edel achtb. wat meer tijd om hierover eens na te denken.

Maar wat zijn toch de heeren *van Gobbelschroy, van Gheer* en *Goubau* voor menschen? Zij zijn toch ook in den roomsch-katholijken godsdienst geboren en opgevoed? Deze stervelingen zijn juist diegenen, welke met de gretige medehulp van den heer *van Maanen* c. s., met één woord, al de slagen en onheilen aan de Kerk en derzelver eerbiedwaardige dienaren hebben toegebragt, die nog niet moede zijn van zich dag en nacht tot bezwijkens toe af te sloven, om den Besten der Koningen aanhoudend een rad voor de oogen te draaijen, en deze heeren zouden hunne geloofsgenooten nog wel willen beduiden, dat zij ook zeer goed katholijk zijn.

Mogten zij, gelijk *Salomon*, in zijne laatste dagen, tot de ware wijsheid terugkeeren, toen hij alles wat de wereld was als ijdelheid beschouwde! Zulks is voor een ieder geraadzaam.

P.

EENE AANMERKING OP HET ADVERTENTIE-BLAD.

Voor bijna een jaar geleden of daaromtrent, dag en datum is mij vergeten, las ik in dat blad een artikel over de geweldenarijen, die *Filips II* zijne toenmalige nederlandsche onderdanen aandeed — en bijzonder hen door gewetensdwang zoo erg kwelde, dat eindelijk zijne noord-nederlandsche onderdanen zulks moede werden — en meer andere grieven, dat zelfs de roomsch-katholijken de handen te zamen sloegen, en het spaansche juk afwierpen.

De redakteur van het gemelde blad keurde juist niet alles goed, deswege, maar voegde er toch bij: *als de pot overloopt willen de gemoederen wel eens aan het gisten raken.* Regt gespro-

ken! Maar laten wij elkander geene knollen voor citroenen verkoopen. — ik vrage niet, hoe thans de roomsch-katholijken van het geheele nederlandsche koningrijk er over moeten denken. Wij hebben eene grondwet, die alle godsdiensten waarborgt en beschermt, zulks behoorde ten minste zoo; maar helaas, werd dit opzigtens de katholijken in acht genomen! — 14 jaren lang hebben wij, met het taaiste geduld, de uitoefening van onzen godsdienst, op de schandelijkste wijs, zien tegengaan, doch wij hebben alle soort van tergingen en ergernissen gelaten verdragen, allerlei spotprenten tegen onzen godsdienst zien verspreiden, en om de maat vol te meten werd er zelfs gepraktiseerd, om ons een schandaal te vertoonen, hetwelk drie achter een volgende jaren oogluikend door de stedelijke regering is toegestaan, namelijk een spektakel, waarin de *spaansche inquisitie*, op de leugenachtigste en vuilste wijze werd voorgesteld, en zulks in Amsterdam, alwaar de katholijken zoo talrijk zijn. Niettegenstaande dit alles hebben wij ons hier die ergernis getroost; maar wat zou zulks hebben kunnen te weeg brengen zoo dit alles door de katholijken niet stilzwijgend was verduurd geworden? Immers zou men kunnen zeggen: *de pot of maat loopt nu by de katholyken wel over!*

P.

CORRESPONDENTIE.

Op aanmerking van den heer *Redakteur* van *den Godsdienstvriend* willen wij hem en het publiek gaarne de verzekering geven, dat de uitdrukking in ons Dagblad van zaturdag den 18 dezer, nummer 47, artikel *Rome: (Ziedaar iets waarmede gij het geweten van uwen* GODSDIENSTVRIEND kunt gerust stellen) niet slaat op zijn *Tydschrift*, maar op het fransche, getiteld: *l'Ami de la Religion*, welk *Tydschrift* alleen is bedoeld, en waarvan de titel in het nederduitsch vertaald is geworden.

Wij hopen, dat de heer *Redakteur* hiermede gerust zal gesteld zijn.

De ingekomen stukken uit Rotterdam en Vriesland, enz. zullen alle bij opvolging geplaatst worden.

*** Te *St. Michiels-Gestel* verloste op den 18 Julij 1829 van eene *DOCHTER*, F. M. A. ESSER, *Geboren* SPELTHAAN.

BEKENDMAKINGEN.

ALGEMEENE ONDERNEMING
DER
KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE
POSTWAGENS,
VAN
J. B. VAN GEND* en *LOOS.

NIEUWE DIENST
VAN Antwerpen NAAR 's Hertogenbosch,
OVER Breda EN Tilburg
EN *VICE VERSA.*

Met 1 Augustus 1829 zal de Onderneming dagelijks eene DILIGENCE doen rijden tusschen *ANTWERPEN* en *'s BOSCH*, over *BREDA* en *TILBURG*, vertrekkende van eerstgenoemde stad ten *een uur* des middags na de aankomst der POSTWAGENS van *Brussel*, *Leuven* en *Gent*, van alle welke plaatsen men dus het geheele traject door de DILIGENCE derzelfde Onderneming, in eenen dag zal kunnen afleggen.

Het vertrek uit *'s Bosch* is bepaald des voormiddags ten 11½ ure, om des avonds ten 4 ure te *Breda*, 9 ure te *Antwerpen* en 3 ure des ochtends te *Brussel* aan te komen.

Deze nieuwe Dienst correspondeert overigens met al de Steden der zuidelijke Provincien, geheel *Frankryk* en *Duitschland*, als ook te *Breda*: met *Rotterdam*, *'s Hage*, *Amsterdam*, enz.

DE KANTOREN ZIJN GEVESTIGD TE:

's BOSCH,	bij *W. STAELENBERG*,	in het *Oud Keizers-Hof.*
TILBURG,	» *BOTERMANS*,	in de *Goude Zwaan.*
BREDA,	» *Wᵉ P. ESNAULT*,	in den *Gouden Leeuw.*
ANTWERPEN,	» *J. B. VAN GEND*,	op de *Eijer-Markt.*
	» *Wᵉ P. J. LOOS*,	Hôtel *d'Angleterre.*
BRUSSEL,	» *H. VAN HUMBEEK*,	*Rue du Marais St. Jean.*
LEUVEN,	» *F. J. HAMBROUCK*,	aan de *Visch-Markt.*
GENT,	» in het *Pakhuis* en in het *Hof van Weenen*,	
ROTTERDAM,	» in het Hôtel *St. Lucas*, *Hoogstraat.*	
's HAGE,	» *P. RENARD*, Directeur,	*op het Plein.*
AMSTERDAM,	» *A. VAN DER HULST*, Directeur,	*op den Dam.*

*** De Ondergeteekende *JAN FRANCIS VAN BOECKEL*, heeft de eer bekend te maken, dat hij zich hier ter stede, op de *groote Markt*, over het *Stadhuis*, gevestigd hebbende, de WIJN-AFFAIRE van den Heer *T. H. JANSSEN* en *C.* alhier heeft overgenomen en *alleen* bevoegd is, om onder behoorlijke kwijting de openstaande schuldvorderingen der gezegde firma te inkasseren, en beveelt zich bijzonder in de gunst van een ieder, terwijl hij zich vooral beijveren zal, om, even gelijk zijne voorgangers, eene civiele en prompte bediening te verschaffen.

's Bosch, *J. F. VAN BOECKEL.*
den 23 *july* 1829.

*** AANBESTEDING.

PASTOOR en *KERKMEESTERS* der R. K. Gemeente van *Overschie*, zijn voornemens publiek aan te besteden:

EEN NIEUW KERKGEBOUW, ten behoeve van de hierboven genoemde Gemeente, ten huize van den Kastelein ANTONIUS VAN HET WOUT, in de *Vergulde Valk*, op Woensdag den 12 Augustus aanstaande, des namiddags ten 3 ure, welkers TEEKENING en BESTEK 14 dagen vóór de Aanbesteding, voor de belanghebbende, ter bezigtiging zal leggen, ten huize van den Heer ANTONIUS VAN LOOSBROEK, wonende in den *Droogen Hoek*, aldaar, des voormiddags van 9 tot 12 ure, en des namiddag van 2 tot 6 ure, uitgenomen de Zon- en Feestdagen.

Nadere Informatien te bekomen by den Architect der Stad Rotterdam, *welke met de directie tot den opbouw belast is.*

ZEGT HET VOORT.

De prijzen der granen alhier, van donderdag den 23 julij zijn geweest:

Rogge,	*het nederlandsch mud,*	f 6-00 à 5-50.
Boekweit,		« 0-00 à 0-00.
Haver,		« 0-00 à 0-00.
Garst,		« 0-00 à 0-00.
Het nederlandsch pond boter.		« 0-52 à 0-45.

De drie nederlandsche ponden roggebrood 30 cents.

PRIJZEN DER VOLGENDE EFFECTEN.

AMSTERDAM, 21 JULIJ.

				Gebl.
Nederlanden.				
Werkelijke Schuld.	à 2½	pCt.	59 - ½	59 3/8
Uitgestelde dito			7/8 - 1	15/16
Kansbiljetten.		f	20½ - 21	20¾
Stellen van uitgeloten dito.			7000 - 7250	
Amortisatie-Syndikaat	4½	pCt.	100¾ - 101¼	101 1/8
Domein Losrenten	2½	«	98½ - ¾	98 9/16
Handel-Maatschappij.	4½	«	87 - ½	87¼
Frankryk.				
Inschrijving op het Grootboek.	3	«	81¾ - 82¼	82
Certifikaten van dito.	«	«	76½ - 77	
Rusland.				
Bij *Hope* en Cᵒ.	5	«	100¼ - 100¾	100½
Negociatie 1828.	5	«	99 - ½	99¼
Inschrijving op het Grootboek.	6	«	59¼ - ¾	59 7/16
Certifikaten van dito.	«	«	59¾ - 60¼	59 7/8
Cert. dito Hamburg Admin.	5	«	89¾ - 90¼	90
Dito te Londen genegocieerd	«	«	91½ - 92	91 7/8
Pruissen.				
In Londen genegocieerd.	«	«	111 - 112	
Idem 2ᵈᵉ Ligting	«	«	111 - 112	
Spanje.				
Neg. bij *Hope* en Cᵒ	5½	«	29 - ½	29 3/8
Te Parijs en Londen gedomᵈ.	5	«	7¼ - ½	7¾
Renten perpetuel	«	«	49 - 50	
Coupons		f	7½ - 8½	
Polen.				
Loten		f	89 - 90	89½
Weenen.				
Bank.	5	pCt.	92 - ½	92¼
Dito.	4	«	75¾ - 76½	76 1/8
Certifikaten.	2½	«	53 - ½	55¼
Metaliek.	5	«	96¾ - 97¼	97 1/8
Dito te Londen genegocieerd.	«	«	96¼ - 97½	97
Dito.	2½	«	59½ - [illegible]	[illegible]
Bank-Aktien.	5	«	[illegible] - 1370	1367
Aandeelen f 100 bij *Rotschild*.	«	«	197 - 199	198
Dito « 250 dito	4	«	387 - 389	388
Napels.				
Cert. bij *Lamaison* en *Bouwer*.	«	«	81¼ - ¾	81½
Dito Napelsche Adm.	«	«	82¾ - 83¼	82 7/8
Dito te Londen genegocieerd.	«	«	88¼ - ¾	88½
Denemarken.				
Negociatie in Londen.	«	«	69½ - 70	69 3/8
Engeland.				
Geconsolideerde.	«	«	89½ - 90	89¾

Te 's BOSCH, bij de GEBROEDERS LANGENHUYSEN, Drukkers en Uitgevers, Apostelstraat, H, nᵒ. 29.